

LR Izglītības un zinātnes ministrijai
e-pasts: pasts@izm.gov.lv; inses.sture@izm.gov.lv

Rīgā,
Nr. 31/2015

2015. gada 22. decembrī

Atbilde uz 01.12.2015. Nr.01-17/4977

Latvijas Mērnieku biedrības (turpmāk – LMB) 2015. gada 3. decembrī saņēma Izglītības un zinātnes ministrijas vēstuli Nr. 01-17/4977 „Par situācijas izvērtēšanu reglamentēto profesiju un profesionālās kvalifikācijas atzīšanas jomā”. Atbildot lūgumam, sniedzam atbildes uz vēstules pielikumā minētajiem jautājumiem mērniecības un ģeodēzijas jomā.

1. Vai un kādi ir vispārējā rakstura ieguvumi no reglamentācijas Jūsu jomā, nozarē vai specialitātē?

Ģeotelpisko datu ieguves un apstrādes nozarē ir vairākas reglamentētas jomas. Latvijas Mērnieku biedrība pārstāv ģeodēzijas un mērniecības jomas ar šobrīd trīs reglamentētiem darbu veidiem, – **ģeodēzijas darbi, zemes ierīcība, zemes kadastrālā uzmērīšana.**

Ģeodēzijas joma aptver darbības topogrāfiskā izpētē, būvniecībā, aeronavigācijā. Šo jomu raksturo **datu un informācijas drošība** – inženierkomunikāciju aizsardzība un raksturlielumu noteikšana, būvelementu kontrole un monitorings, aeronavigācijas elementu koordinācija gaisa kuģu drošai ekspluatācijai.

Zemes ierīcības un zemes kadastrālās uzmērīšanas joma skar būtiskas sabiedrības intereses. Šo darbību rezultātā tiek veikta nekustamo īpašumu formēšana un reģistrēšana, kas nodrošina Latvijas Republikas Satversmē noteikto cilvēka pamattiesību (īpašuma tiesību) aizsardzību. Šo jomu raksturo tiesības uz nekustamo **īpašumu aizsardzību.**

Jebkuri ģeotelpiskie dati un to kvalitāte ir nozīmīgi zemes pārvaldībai un Latvijas tautsaimniecībai kopumā, kuru **pareizība un aktualitāte** saistīta ar valsts informācijas sistēmu veidošanu un lietojumiem – Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēma, Augstas detalizācijas topogrāfiskās informācijas centrālā datubāze (ar apakšzemes inženierkomunikācijām, Ģeodēziskā tīkla informācijas sistēmas Vietējā ģeodēziskā tīkla datu bāze, u.c.)

Kaut arī minētajās jomās darbu tiešie pasūtītāji ir komersanti un privātpersonas, būtisku ieguvumu gūst pašvaldības ar teritoriju sakārtošanu un attīstību ilgtermiņā. Attīstība skar arī valsts intereses, piemēram, pārzinot un vadot nodokļu politiku, kā arī īstenojot valsts politiku zemes reformas jomā.

Spēja iegūt ģeotelpiskus datus un valstiski nodrošināt ar ģeotelpisku informāciju ir katras neatkarīgas valsts pašapliecinājums. Līdzīgi valsts drošībai, ekonomikai, enerģētiskai neatkarībai u.c. jomām, arī informācija par stratēģiskām komunikācijām, būvēm, nekustamiem īpašumiem u.c. datiem jābūt valstiski pieejamiem. Tas nozīmē, ka valsts informācijas sistēmas, datu bāzes, valsts ģeogrāfiskās informācijas sistēmas un ģeotelpisko datu portāli iegūst **uzticamību, aktualitāti, izsekojamību.**

Šobrīd ģeodēzisko darbu, zemes ierīcības un zemes kadastrālās uzmērīšanas tirgus balansē (pašregulējas) starp darbu izpildītāju pārpilnību un pieejamo nelielo darbu pasūtījumu skaitu. Tas nozīmē, ka atkarībā no ekonomiskās situācijas attīstības valstī kopumā un katrā

pašvaldībā, var palielināties (vai samazināties) izpildāmo darbu skaits, un līdz ar to, jaunu pakalpojumu ienākšana. Piemēram, pašvaldības kopš 2013. gada nevar atļauties Vietējo ģeodēzisko tīklu pilnveidošanu, lāzerskenēšanas tehnoloģijas pielietojumu arhitektūrā, būvniecībā, noziegumu izmeklēšanā, industrijas projektēšanā netiek pieprasītas un izmantotas, ceļu būvnieki nevar atļauties traktorvadības sistēmas, tādejādi kāpinot savu kapacitāti, utt. Tiek uzskatīts, ka konkurence uz izsludinātiem ārējo pakalpojumu konkursiem ir augsta (neskatoties uz sezonālu cikliskumu vairākās darbu jomās). Mākslīgi atvieglot nosacījumus darbu izpildītājiem, tiks samazināts kvalitātes līmenis, kontroles iespējas un radīta darbu izpildītāju pārprodukcija.

1.1. Vai profesijas iekļaušanai reglamentēto profesiju sistēmā Latvijā ir racionāls un pietiekams pamatojums, proti, tas atbilst vispārējām sabiedrības interesēm un ieguvumiem, tādejādi nepamatoti nepalielinot administratīvo slogu?

Uzskatam, ka jautājuma nr. 1 atbildē uzskaitīto jomu noteikšana reglamentēto profesiju sistēmā ir pamatota. Valstisku funkciju nodrošināšana un ar drošību saistītu darbību veikšana tieši vai pastarpināti attiecināma uz jebkuru individu. Administratīvais slogs nav palielināts (vēsturiski reglamentētās jomas ir pastāvējušas arī iepriekš) pretstatā sabiedrības ieguvumiem par drošiem, aktuāliem un pareiziem datiem.

1.2. Vai Jūsu kompetencē esošajā nozarē, profesijā ir veikti pētījumi vai izvērtējumi, lai analizētu ieguvumus vai identificētu problēmas profesijas reglamentācijas ieviešanas kontekstā?

Jā! Šādi izvērtējumi ir veikti. Sabiedriski aktīvi iesaistoties dažāda līmeņa normatīvu izstrādē ir prasīti viedokļi un apspriesti risinājumi, optimizējot vai sadalot sertificējamās jomas. 2014. gadā starp vairākām profesionālām organizācijām tika pabeigts Sabiedrības integrācijas fonda līdzfinansēts projekts „**Nevalstisko organizāciju aktīvas un kvalitatīvas līdzdalības nodrošināšana lēmumu pieņemšanai publiskajā sektorā un ES politikas īstenošanai mērniecības nozarē**”. Tāpat ir veikts salīdzinājums ar Eiropas valstu pieredzi un praksi, nosakot reglamentētās jomas ģeodēzijā un mērniecībā, kā arī jautājumos par sertifikāciju.

Ir uzsākts darbs pie profesiju standarta pilnveidošanas, tai skaitā reglamentēto profesiju aprakstu aktualizācijas. Darbs pagaidām nav pabeigts.

1.3. Kuras sabiedrības grupas labklājību tieši ietekmē reglamentētās profesijas ietvaros sniegtie pakalpojumi?

Reglamentēto profesiju sniegtie pakalpojumi tieši ietekmē tās sabiedrības grupas, kurām pieder nekustamais īpašums vai tās to pārrauga un uztur – komersanti un privātpersonas. Tāpat tieša ietekme attiecināma uz citu profesionālo pakalpojumu sniedzējiem – arhitektiem, projektētājiem, plānotājiem, būvniekiem u.c. Netieša ietekme attiecināma uz jebkuru, kurš lieto vai izmanto kāda veida inženierbūves vai būves, Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmas datus un citu ģeotelpisko informāciju.

1.4. Vai ir konstatētas kādas citas sociālās grupas, institūcijas, kas iegūst netiešu labumu no profesionālās kvalifikācijas atzīšanas? Cik lielas tās ir? Kāda ir šo institūciju, grupu dinamika (palielinās, samazinās)?

Tā kā ģeotelpisko datu ieguves un apstrādes nozarē ir vairākas reglamentētas jomas, tās ir pakļautas normatīvos noteiktai personu sertifikācijai. Personu sertifikāciju pārrauga un akreditē citas institūcijas un komersanti (piemēram, Latvijas Nacionālais akreditācijas birojs ir

Reģ.Nr. 40008004744
A/S „Swedbank”, konts: LV29HABA000140J056533

Ķīpsalas iela 6B-105, Rīga, LV-1048
mob.tāl.Nr. 27859181, e-pasts: lmb@lmb.lv

valsts SIA „Standartizācijas, akreditācijas un metroloģijas centrs” struktūrvienība). To skaits ir ierobežots, taču akreditācijas pakalpojumu cenu dinamika pēdējos astoņos gados būtiski augusi.

Netiešs ieguvums ir akadēmiskām mācību iestādēm. Tā kā joma ir reglamentēta, tā piesaista vairāk interesentu un, iespējams, kļūst pieprasītāka. Mazāk tas attiecināms uz pastāvīgām valsts akreditētām augstākās izglītības iestādēm – Rīgas Tehnisko universitāti, Latvijas Lauksaimniecības universitāti, bet vairāk uz studiju programmām, kā ainavu arhitekti, teritorijas plānotāji u.c., kas var pretendēt uz noteiktu sertifikātu saņemšanu.

Ar cieņu,
LMB valdes priekšsēdētāja

DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU
ELEKTRONISKO PARAKSTU

Baiba Ziemeļe